

Ankanon girk' hin ktakaranac'

[Hrsg.: Sagris Yovsêp'ean]

Yovsêp'ean, Sagris

ՎԱՍՆ ԵՐԵՄԻԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

Ի ԳՐՈՑՆ ԲԱՐՈՒՔԱՅ ¹

ՈՐԺԱՄ Հանդերձեալ էին քաղղէացիքն պաշարել զԵրուսաղէմ, խօսեցաւ Տէր ընդ Երեմիայ, և ասէ. Երեմիայ՝ ընտրեալդ իմ, ելէք ի քաղաքէս յայտանէ՝ դու և Բարուք ընթերցողն. քանզի տալոց եմ ի գերութիւն զորդիւն Խորայեղի վասն բազում մեղաց իւրեանց, արդ փութացիք և ելէք նախ քան զգալ քաղղէացւոցն:

Ասէ Երեմիայ. Տէր, ընդէր մատնես զընտրեալ քաղաքս քո ի ձեռս քաղղէացւոց, և պարծի թագաւորն և զօրք իւր՝ եթէ յաղթեցաք սուրբ քաղաքին Աստուծոյ: Տէր, մի արասցես զայդ. այլ եթէ յոյժ բարկացար մեզ, ի ձեռաց քոց կործանեսցի:

Ասէ Տէր. Ոչ թագաւոր և ոչ զօրք իւր կարիցեն մտանել ի դա՝ մինչեւ ես բացից զդուռն դորա: Եթեթիւր և պատմեալիւ Բարուքայ. և ի հասարակ զիշերիս ի պարկազն ել, և ես ցուցից քեզ՝ զի առանց իմ ոչ կարեն սոնուլ զքաղաքս:

Եւ յարուցեալ Երեմիայ՝ գնաց վաղվաղակի առ Բարուք, և պատմեաց նմա զամենայն: Եւ երթեալք ի միասին՝ մտին ի տաճարն Տեսուն, Հերձին զՀանդերձս

1. Բ. Յէլեփալ Երեմիայի մարգարէի է գրոցն Բարուքայ:

իւրեանց¹, լցին զգլուխս իւրեանց հողով: Եւ ի վեց
ժամու գիշերոյն գնացին ի պարիսպն, և եղև յան-
կարժակի ձայն հնչման փողոյ. և տեսաւ հրշապա
իջեալս յերկնից², վառեալ զամբարս ունելով, և պա-
տեցան շուրջ զպարսպան:

Եւ ասեն Երեմիայ և Բարուք. Այժմ՝ ծանեաք՝ ե-
թէ ճշմարիտ է բան զոր ասացեր Տէր: Եւ համբար-
ձեալ զաչս իւրեանց յերկինս՝ ասեն. Այժմ՝ ծանեաք՝
որ մասնեցեր զքաղաքս քո ի ձեռս թշնամեաց. զի՞նչ
հրամայես զի արասցուք զպատուական անօթս սպա-
սու տաճարի քո:

Ասէ Տէր. Առեք ի ձեզ և տուք յերկիր և ասա-
ցէք. Լուր երկիր ձայնի ստեղծողի քո, և առ պահեա
զանօթս սրբութեան տաճարին Տեառն՝ մինչեւ ցգա-
լուստն սիրեցելոյն ի նմա:

Ասէ Երեմիայ. Առա ինձ³ եթէ զի՞նչ արարից զԱ-
բիմեղէք եթէ ողացին, զի յոյժ երախտաւոր է առ իս.
զի նա եհան զիս ի գրոյ տղմոյն. և ոչ կամիմ զի
տեսցէ զաւերումն սուրբ քաղաքիս քո և արամեացի:

Ասէ Տէր. Առաքեալ զնա յազարակն Ագրիպա, և
ես ծածկեցից զնա՝ մինչեւ դարձուցից ի գերութենէ
զժողովուրդն ի քաղաքս: Եւ դու երթիջիր զհետ ժո-
ղովրդեանն ի Բաբելոն. իսկ զԲարուք թողցես ի քա-
ղաքիս, և ես այց արարից նմայ:

Եւ զայս ասացեալ Տեառն վերացաւ յերկինս: Եւ
Երեմիայ և Բարուք մտին ի սրբութիւնն Աստուծոյ,
և առին զանօթս սպասու տաճարին՝ ետուն յերկիր. և
առժամայն եկուլ երկիր զանօթսն: Եւ նստան երկո-
ւորսն և ողբային⁴ յոյժ: Եւ ընդ առաւօտն ասէ Երե-
մի ցԱբիմեղէք. Առ կի՞նոց և երթիջիր յազարակն
Ագրիպա ընդ ճանապարհ լերինն⁵, և բեր դաւար

1. Բ. Երեմիայ և Բարուք հարաւ:

2. Բ. Երեմիայ և Բարուք:

3. Բ. Երեմիայ, և լուր լուրսի Երե-

մի և ահա զաւրդուր լուրսի:

4. Բ. Երեմիայ և Բարուք:

5. Բ. Երեմիայ և Բարուք:

6. Բ. Երեմիայ:

7. Բ. Երեմիայ:

Թուզ վասն հիւանդացեալ ժողովոյս¹. և աջ Տեառն
ծածկեացէ զգլուխ քո:

Եւ գնաց Արթուրէք կթոցոյն՝ որպէս ասաց² նմա
Երեմիայ: Եւ սոյա³ Հասին զօրք քաղղէացուցն, և
պատեցին չորջ գբաղաքոյն Երուսաղեմի: Եւ հրըշ-
տակն Տեառն հնչեաց⁴ զփողն և ասէ. Մտէք ի քա-
ղաքդ, ամենայն զօրք քաղղէացուց. զի ահա բացան
ձեզ ամենայն զրուհիք. և առէք գերութիւն զամենայն
ժողովուրդդ Երուսաղեմի:

Եւ ընթացաւ Երեմիայ՝ փակեաց զտաճարն Տեառն
և էառ զբանալիսն. և ելեալ ի քաղաքէն՝ ընկէց ա-
ռաջի արեգականն, և ասէ ողբալով. Առ պահեա
առ քեզ զփականս տաճարին Տեառն, մինչեւ խնդ-
րեսցէ զգոսա Աստուած. մեք ոչ եմք արժանի պա-
հել զդոսա:

Իսկ քաղղէացիքն մտին ի քաղաքն Երուսաղեմ,
աւար արարին⁵ զամենայն ինչսն, և կալան ի գերու-
թիւն զորդիսն Իսրայելի և տարան ի Բաբելոն: Եւ
Երեմիայ գնաց⁶ զկնի: Եւ Բարուք ելեալ ի քաղաքէն
մեծաւ ողբով, և հողով լցեալ զգլուխն, և երթեալ
բնակեցաւ ի գերեզմանի⁷ միայն. և հրչտակ Տեառն
երեւէր նմա յամենայն օր և մխիթարէր գնա:

Իսկ Արթուրէք⁸ մինչդեռ տանէր զթուզն, ի ճանա-
պարհին տօթացաւ ի խորշակէն. երթեալ առ ծառով
մի նստաւ ընդ հովանեաւն և հանգեաւ, զի յոյժ աշ-
խատեալ էր. խոնարհեցուցեալ զգլուխ իւր՝ եղի վե-
րայ կթոցին, ննջեաց և եղև ի քուն զվաթսուն և
վեց ամ. ոչ զարթեաւ ըստ հրամանի Տեառն⁹ որ-
չափ արարին ժամանակ որդիքն Իսրայելի ի Բա-
բելոն: Եւ յետ վաթսուն և վեց ամացն զարթեաւ և
ասէ. Քաղցր և սակաւ քուն եղէ. և գլուխս ծան-

1. Բ. Ժողովուրդեանն:

2. Բ. հրամայեալաց:

3. Բ. ասէ:

4. Բ. հնչեցայց:

5. Բ. ասէ:

6. Բ. քնաց զհեթ նոցա:

7. Բ. գերեզմանս:

8. Բ. Արթուրէք երթեալ քաղղէաց

թաւ և մխիթար:

9. Բ. Տեառն Աստուծոյ:

բացեալ է, զի ոչ յագեցա(յ) քնով: Երաց զկթոցն և եզիտ զթուզն դալար, զի դեռ եւս կաթէին զկաթնն. և ասէ. Եթէ դարձեալ ննջեցից, երկնչիմ՝ մի գուցէ յամիցեմ ի քունն, և դժուարանայ ինձ Հայրն իմ Երեմիայ. զի շտապով յղարկեաց զիս տանել զթուզս վասն Հիւանդացն: Եւ յարուցեալ երարձ զկթոցն և երթայր զճանապարհն իւր:

Եւ յորժամ եհաս յԵրուսաղէմ, ոչ ծանեաւ զքաղաքն և ոչ եզիտ գտունն Երեմիայի և ոչ զոր ի ծանօթից. և ասէ. Օրհնեալ է Աստուծո՛ւ, որ մեծ զարմացումն անկաւ ի վերայ իմ. ուրեմն մոլորեալ եմ, զի ընդ ճանապարհ լերինն եկի՝ թմրեալ ի քնոյն. և զհարգ իշխեմ ասել ցԵրեմիայ՝ եթէ ի քուն եղէ, և մոլորեցայ ի ճանապարհէն: Եւ դարձեալ ելեալ ի քաղաքէն, և նշմարեաց զնշան տեղեացն և ծանեաւ: Կարձաւ եմուտ ի քաղաքն և ոչ զոր եզիտ, և կայր պըշուցեալ. և դարձեալ¹ ի քաղաքէն և եղեալ զկթոցն՝ նստաւ. և² տեսեալ ալեւոր մի, եհարց³ եթէ ո՞ր է քաղաքս: Եւ նա ասէ՝ Երուսաղէմ: Ասէ Արիմեղէք. Եւ ո՞ր իցէ Երեմիայ քաջանայ Աստուծոյ և Բարուք ընթերցողն և ամենայն ժողովուրդ քաղաքիս⁴ զի ոչ գտի զոր: Ասէ ալեւորն. Ոչ իցես դու յայսմ քաղաքէս՝ որ այսօր յեղեա զԵրեմիայ յետ այսչափ ժամանակի. քանզի Երեմիայ ընդ ժողովրդեանն զերեվար զնաց⁵ ի Բաբելոն, զոր տարաւ Նաբուգոդոնոսոր արքայն բարեկացոց: Ասէ Արիմեղէք. Եթէ ոչ էիր ալեւոր, որ չէ պարտ անարգել զքեզ. զի⁶ որչափ ծամանալիք իցեն՝ որ առաքեաց զիս Երեմիայ յագարակն Ագրիպա, զի քաղեցից սակաւ մի թուզ վասն Հիւանդացն: Տես զթուզս որ դալար է և դեռ կաթեն ըզկաթն: Սակաւիկ մի ննջեցի ի ճանապարհին ընդ ծառով մի և քնով ոչ յագեցա(յ), այլ շտապով եկի: Եւ

1. Բ. Դարձեալ ելէ:

2. Բ. յաւելու և ընթերցող հոգեւոր:

Աստուծոյ:

3. Բ. եհարց զնա և ասէ, ո՞ր:

4. Բ. յաւելու սոր էջէն:

5. Բ. քերէ քնաց:

6. Բ. զէ սակաւ ծամանալիք ին:

զուստե՝ եթէ գերեցան ժողովուրդն և Երեմիայ ի Բաբելոն:

Եւ Հանեալ (զ)թուզս՝ եցոյց նմա: Եւ յորժամ ետես ալեւորն, ասէ. Որդեակ, ուրեմն զուարդար ես. և ոչ կամեցաւ Աստուած ցուցանել քեզ զաւերումն քաղաքիս. բնկէց ի վերայ քո թմբրութիւն: Գիտացիր, որդեակ, զի վաթսուն և վեց ամբ իցեն¹ յորմէ Հեռէ պաշարեցաւ քաղաքս, և տարան զԵրեմիայ և զժողովուրդն ի Բաբելոն: Տես, որդեակ, որ թզոյ աւուրք չեն, և զեռ ոչ ծառք տերեւս² իսկ ունին, զի նիսան ամիս է:

Եւ Համբարձեալ զձայն³ իւր Արիմեղէք՝ ասէ. Օրհնեալ է Աստուած երկնի և երկրի, որ սայ Հանգիստ արդարոց յամենայն տեղիս՝ յամենայն ժամ: Եւ Հանեալ թուզ՝ ետ ալեւորին: Եւ աղօթեաց Արիմեղէք առ Աստուած. և Հրչտակ Տեառն կալաւ զաջոյ ձեռանէն, (և) կացոյց կթոցոյն առ գերեզմանն՝ յորում էր Բարուք: Եւ տեսեալ զմիմեանս զահի Հարան. և զիրկս արկեալ միմեանց Համբարեղով, լացին ուժգին:

Եւ տեսեալ Բարուքայ զթուզն դալար, զի զեռ եւս կաթէին զկաթնն, աղօթեաց ասելով՝ այսպէս. Օրհնեալ է Տէր Աստուած, որ անէ Հատուցումն սիրելեաց իւրոց: Զի⁵ ինքնին պատրաստեցէ քեզ, ով անձն իմ, և ցնծացէ սիրտ քո. զի սուզն քո դարձաւ յուրախութիւն: Այս վաթսուն և վեց ամբ իցեն՝ զի⁶ քաղեցաւ թուզս, և ոչ թարչամեցաւ⁷. այլ կաթեն զկաթնն՝ որպէս առօրեայ⁸ Հատեալ ի ծառէ: Եւ զայս ասացեալ՝ ասէ Բարուք ցԱրիմեղէք. Աղաչեցուք զԱստուած, զի ցուցանէ մեզ՝ եթէ որպէս արասցուք զայս սքանչելի գործս Հատուցանել առ Երեմիայ և ժողովուրդն:

1. Բ. Էն:

2. Բ. որբեւս սէ ին Հանեալ և Էս:

աստ արշալիւս, զի:

3. Բ. զձեռն:

4. Բ. և ասէ:

5. Բն. պատրաստեալ քեզ, ով անձն:

6. Բ. յարեզեթէ:

7. Բ. յաւելու և սլնիկեցաւ:

8. Բն. աս օրէ:

Եւ յետադօթիցն երեւեցաւ նոցա արծուի մի՝ նստեալ ի վերայ ծառոյ: Ասէ արծուին մարդկեղէն բարբառով. Ողջոյն քեզ, Բարուք, ընտրեալդ Աստուծոյ: Ասէ Բարուք¹. Պատմեա մեզ՝ վասն որոյ ես եկեալ: Եւ ասէ. Որ առաքեա ինեւ զեղեալ զաքանչելիսն առ Երեմիայ:

Եւ զրեաց Բարուք ի քարդիսի, և կապեաց ի նա թուզս եւթնեւտասն, և կապեաց ի պարանոց արծւոյն, և ասէ. Երթի՛ր և տար՛իր զպատասխանիդ² առ Երեմիայ և առ ժողովուրդն գերեալ՝ որգիսն իւրայեղի. և դարձեալ բերցես մեզ պատասխանի:

Եւ սլացեալ արծուոյն գնաց³ ի Բաբելոն, և նըստաւ ի վերայ ծառի միոյ՝ արտաքոյ քաղաքին: Եւ ելանէր Երեմիայ բազում ժողովրդով, արամբ⁴ և կանամբ, առ ի թաղել զմեռեալս իւրեանց. քանզի ինչդերեալ էր յարքայէն՝ արտաքոյ քաղաքին վասն իւրեանց ժողովրդեանն: Եւ յորժամ մերձ եղեն ի ծառն, աղաղակեաց արծիւն մարդկային բարբառով և ասէ. Քեզ ասեմ, Երեմիայ՝ ծառայ Աստուծոյ բարձրելոյ⁵, լուր պատգամացն Աստուծոյ՝ որ առաքեցին առ քեզ Բարուք և Արխեղէք:

Եւ յորժամ լուսն զձայն արծուոյն, փառաւորեցին զԱստուած: Եւ իջեալ արծիւն ի վերայ մեռեոյն, եհար թեւքն զերեսս մեռելոյն, և առժամայն կանկնեցաւ⁶: Եւ յոյժ զարհուրեցան ամենայն ժողովուրդքն⁷, և ասեն եթէ որպէս ի ձեռն Մովսէսի, այնպէս երեւեցաւ մեզ Աստուած ի ձեռն արծուոյս այսորիկ:

Եւ ասէ արծիւն ցերեմիայ. Լոյծ զքարդեզս ի պարանոցէս, և ընթերցիր ժողովրդեանդ. տես և զդաւար թուզս: Եւ յորժամ ընթերցաւ, ասեն ժողովուրդն ցերեմիայ. Արդ հրամայեա մեզ՝ եթէ զինչ արասցուք:

1. Բ. յաւելու օրհնելու առաջապէս:

2. Բ. զայդ:

3. Բ. յաւելու խաղաղութեամբ:

4. Բ. լուսնի արամբ և կանամբ:

5. Բ. լուսնի բարձրելոյ:

6. Բ. յաւելու Բաբելոն:

7. Բ. խաղաղութեամբ:

Ասէ Երեմիայ. Կատարեցէք զհրամանս Տեառն Աստուծոյ. և տարցէ զմեզ վաղվաղակի ի քաղաքն մեր¹: Եւ դարձեալ² գրեաց Երեմիայ հրովարտակ առ Բարուք և առ Արիմեղէք առաջի ամենայն ժողովրդեանն՝ զամենայն նեղութիւնսն զոր արար նոցա արքայն Նարուզոդոնոսոր. և կապեաց ի պարանոց արծուոյն:

Թռեալ արծիւն՝ զնաց առ Բարուք և առ Արիմեղէք: Եւ առեալ զհրովարտակն³ ընթերցան, և լացին յոյժ՝ ի լսել զչարչարանս և զնեղութիւնս Երեմիայի և զժողովրդեանն: Իսկ Երեմիա առեալ զգալար թուզն՝ տայր հիւանդացն և բժշկէին: Եւ պատուէր տայր ժողովրդեանն՝ հրաժարել⁴ ի գարչելի կերակրոցն հեթանոսաց: Եւ⁵ հրամայեաց Աստուծոյ եւանել ժողովրդեանն ի Բաբելոնէ, և ելին⁶ իսպաղութեամբ: Եւ Երեմիայ անցոյց զժողովուրդն ընդ Յորդանան, և զնացին յԵրուսաղէմ:

Եւ տեսեալ զնոսա Բարուք և Արիմեղէք, կալան⁷ զոտից Երեմիայի և երկիր պագին նմա: Եւ համբուրեցին զմիմեանս, և փառս մատուցին Աստուծոյ մեծաւ զոհութեամբ, և մատուցին պատարագ Աստուծոյ զառուրս ութ: Եւ յառուրն տասներորդի միայն մատոյց Աստուծոյ զոհս, և աղօթեաց առ⁸ Աստուծոյ: Եւ վերացան միաք իւր, և ասէր. Սուրբ, սուրբ, յոյս ճշմարիտ՝ որ լուսաւորեաց զիս ի գալս իմում առ քեզ: Եւ զայս ասացեալ՝ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց⁹ որպէս մեռեալ: Եւ կարծեցին¹⁰ Բա-

1. Բ. յաւելու Երուսաղէմ:

2. Բ. չուիի արգիլեալ:

3. Բ. թաղիւն:

4. Բ. յաւելու ի պիղծ խառնալիս:

5. Բ. և ապա:

6. Բ. և ինքն:

7. Բ. իւրն զարեց արքայն Երեմիայի, և Երեմիայ պագին նմա. և

փառս մատուցին Աստուծոյ մեծաւ զոհութեամբ. և մատուցին

պատարագ:

8. Բ. առ Աստուծոյ, Բնիկ մերացան Բարուք... ասալք ծառ ինքն Երեմիայ, լոյս... որ լուսաւորեաց յիս:

9. Բ. յաւելու յերկիր:

10. Բ. խառնեցին:

բութ և Արիմեդէք՝ եթէ մեռաւ, և յոյժ լացին, և հո-
ղով լցին զգլուխ իւրեանց, և ժողովեցան առ ի թա-
ղել¹: Եւ եղև ձայն առ նոսա և ասէ. Մի թողէք
զկենդանիդ: Եւ թոյլ ետուն² զերիս աւուրս:

Եւ ապա երաց Երեմիայ զաչս իւր և կանկնեցաւ,
և բարձրաձայն ասէ. Փառս տութ Աստուծոյ, և որդ-
ւոյ իւրում՝ օծելոյ՝ որ զարթուցանէ զմեզ: Զի նա
է անշէջ զամբար³, որ զկնի այլ եւս աւուրց և ա-
մաց երկերիւր եւ թանատունեւ Հնգից եկեացէ յեր-
կիր. ծառն կենդանի՝ որ տնգեցաւ ի մէջ դրախտին,
և արացէ զանպտուղ ծառս պտղաբերս. և զՅոր-
դանն իրրեւ զսար սպիտակ⁴ արացէ, և իրրեւ
զձիւն սպիտակացուցէ. և օրհնեցէ զկղզիս, և ա-
րացեն զպտուղս ի բանից բերանոյն Քրիստոսի: Եւ
ինքնին մոցէ և ելցէ. և ընտրեցէ երկոտասան ա-
ռաքեալս, զի աւետարանիցեն ի Հեթանոսս, զոր ես
տեսի զարդարեալ ի հօրէ իմմէ: Քալոց է յերկիր, և
լցցէ զբազմեալ անձինս:

Եւ յորժամ լուան ժողովուրդն զբանս զայս, բար-
կացեալ ասեն⁵. Այս բանքս են՝ զոր Եսայի որդի Ա-
մովսայ խօսեցաւ և ասէ. Տեսի զԱստուած և զորդին
իւր: Արդ մի սպանցութ զսա որպէս զԵսայի. այլ
քարկոծ արացցութ⁶ զսա:

Եւ յոյժ տրտմեցան Բարութ և Արիմեդէք, վասն զի
դեռ եւս կամէին լսել⁷ զոր ետես: Եւ ասէ ցնոսա Երե-
միայ. Մի լայք և մի տրտմիք. զի ոչ սպանցեն զիս՝ մին-
չեւ պատմեմ՝ ձեզ զամենայնն: Եւ ասէ. Բերէք վէմ մի
մեծ, և նոքա բերին: Եւ ասէ Երեմիաս. Տէր Աստուած,
լոյս ձյմարիտ գիտութեան, անտուեր ճառագայթ, լուր
ինձ, և արա զվէմս զայս ի նմանութեան⁸ իմոյ, մին-

1. Բ. յաւելու զնա:

2. Բ. յաւելու նոս:

3. Բ. Ինչոք հաւատարմ, որ յիսրայել
էաւ:

4. Բ. Կարմիր.

5. Բ. ասելին:

6. Բ. քարկոծեցաւ:

7. Բ. Կամեր ասել զձեռն իւր-
հաւորան զոր երես:

8. Բ. Ի նմանութեան իմ տարբ մե-
շաւ:

չեւ պատմեցից Բարուքայ և Արիմեղէքայ զամենայն
խորհուրդս՝ որ ծանուցեր ինձ :

Յայնժամ հրամանաւ Աստուծոյ եղեւ վէճն¹ ի կեր-
պլս Նրեմիայի, և սկսան ժողովուրդն քարկոծել ըզ-
վէճն, կարծել եթէ Նրեմիայ իցէ : Եւ Նրեմիայ պատ-
մեաց զամենայնն, և զրեաց Բարուք ի գիրս իւր : Եւ
ապա երթեալ Նրեմիայ՝ եկաց ի մէջ ժողովուրդեանն.
և վէճն զաղաղակ բարձեալ ասէր. Յիմարք՝ և անիաք՝
որդէք Խարայեղի, ընդէր քարկոծէք զիս զվէճս՝ կար-
ծելով² եթէ ես իցեմ Նրեմիայ. ահա³ ի միջի ձե-
րում կանգնեալ կայ : Եւ զարձեալ եղեւ վէճն ապա-
ռաժ⁴ քար : Եւ յորժամ տեսին զՆրեմիայ, զիմեցին
առ հասարակ ի վերայ նորա (և) քարկոծեցին զնա :
Եւ կատարեցաւ⁵ ի նոցանէ, որ օր մի էր մայիս ամ-
սոյ : Եւ թաղեցին զնա Բարուք և Արիմեղէք, և կան-
գնեցին⁶ զվէճն՝ թէ Այս վէճս օգնական եղեւ Նրե-
միայի :

Եւ⁷ Նեփթաղիմ՝ թագաւորն անեկասնորացի տա-
րաւ զոսկերսն Նրեմիայի ի քաղաքն Աղեկասնորիա
պատուով⁸, և թաղեաց մի մի ոսկր շուրջ զպարսպովն
քաղաքին. և սատակեցան⁹ փնաս արարողքն, և փառս
մատուցին տեսողքն Աստուծոյ. ամէն :

1. Բ. վէճն Բարուք ի Նրեմիայն :

նորա թէ այս :

2. Բ. կարծել :

7. Բ. յաւելու յիւր խառնակի :

3. Բ. յաւելու Նրեմիայ :

8. Բ. և պարսպով թաղեաց :

4. Բ. շուրջ ապարաթ :

9. Բ. սարակցան ամենայն խնդր-
քովս :

5. Բ. և կատարեցաւ Նրեմիայ ի
նոցանէ ի մայիս ամսոյ միսն :

Բարուք և Արիմեղէք
սատակեցան :

6. Բ. յաւելու ի վերայ գերեզմանի

սատակեցան :

նորա զվէճն, և գրեցին ի վերայ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲՈՅՆ ԵՐԵՄԻԱ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ԵՒ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ ՆՈՐԱ

ԲԱՐՈՒՔԱՅ ԵՒ ԱՐԻՄԵԼԵՔԱՅ

ՅՈՐԺԱՄ կամեցաւ Աստուած մատնել զԵրուսաղէմ ի գերութիւն, խօսեցաւ ընդ Երեմիայի և առաջ. եւ ի քաղաքէս դու և Բարուք դպիրն քո. քանզի տալոց եմ ի գերութիւն զքաղաքդ Երուսաղէմ և զորդիսն Յուդայ:

Ասէ Երեմիայ. Քաւ լիցի քեզ Տէր իմ, մի արասցես զայդ. այլ թէ յոյժ բարկացար մեզ Տէր, ի ձեռաց քոց կործանեսցի քաղաքս մեր. զի մի պարծեսցին առելիք քո և թշնամիք մեր:

Ասէ Տէր. Դու փութայ պատմել Բարուքայ, և ի մէջ գիշերին երթա(յ)ք ի պարիսպն, և ցուցից ձեզ զինչ լինելոց է. զի առանց իմ ոչ ինչ կարասցեն առնել:

Եւ վաղվաղակի յարուցեալ Երեմիայ զնաց առ Բարուք դպիրն՝ և պատմեաց զամենայն: Եւ երթեալ ի միասին, մտին ի տաճարն Տեառն, և պատառեալ զհանդերձս իւրեանց՝ անկան առաջի Տեառն մեծաւ հառաչմամբ, և արկին հող զգլխովն իւրեանց. և ապա ելեալ զնացին ի պարիսպն: Եւ եղև յանկարծակի ձայն հնչմամբ փողոյ, և տեսանէին զհրէշտակսն Աստուծոյ, որ իջանէին յերկնից վառեալ զամբարօք, և պատէին շուրջ զպարսպաւն:

Յայնժամ Երեմիայ և Բարուք համբարձին զաչս իւրեանց յերկինս, և ասեն. Ահա ծանեաք Տէր, որ մատնեցեր զքաղաքս մեր ի ձեռս թշնամեաց մերոց. զինչ արասցուք զանօթսն սպասուց սրբութեան քո:

Ասէ Տէր. Աս ի քեզ Երեմիայ և տուր յերկիր և ասայ. Լուր երկիր բանից ստեղծողին քո. և առ պահեայ զանօթս տաճարին Տեառն քոյ՝ մինչեւ ցգալուստ նորա յերկնից:

Ասէ Երեմիայ. Ազաչեմ գրեզ, Տէր, ցոյց ինձ թէ զինչ արարից զԱրիմէլէք եթուպացին. քանզի յոյժ երախտաւոր է ինձ և նայ եհան ի գրոյ տղմւոյն, և ոչ կամիմ տեսանել նմայ գաւերումն սուրբ քաղաքի քո:

Ասէ Տէրն. Առաքեայ զնայ յազարակն Ագրիպեայ, և ես ծածկեցից զնայ անդ, մինչեւ դարձցի ժողովուրդն ի գերութենէ անտի ի քաղաքս: Եւ դու երթ զնայ զհետ ժողովրդեան քո ի Բաբելոն, և զհարաք թողցես ի քաղաքի աստ. և ես այց արարից նմայ:

Եւ զայս ասացեալ Տէր, փութացոյց զԵրեմիայ առնել զամենայն՝ զոր հրամայեաց նմայ: Եւ մտին Երեմիայ և Բարուք ի տաճարն և առին զանօթան և ետուն յերկիր. և խկւոյն եկուլ երկիր զանօթս սըրբութեան, և նստեալ Երեմիայ և Բարուք լային և աղօթէին:

Եւ ի վաղիւն ասաց Երեմիայ Արիմէլէքայ. Որդեակ, առ դու զկթոցն և երթ գնայ յազարակն Ագրիպայ. և բեր դարբ թուզ վասն հիւանդեացն որ են առ մեզ. և աջ Տեառն պահեսցէ գրեզ: Եւ գնաց Արիմէլէք:

Եւ ահայ հասին զօրքն քաղթեացոյցն և պատեցին շուրջանակի զքաղաքն Երուսաղէմ: Եւ քաղթեացեքն յիւրաքանչիւր զիմաց մտին ի քաղաքն. և առին զամենայն տա և տւար, և հեղին բազում աբիւնա, և արկին զմարմինս սրբոց գէշ զազանաց և թոչնոց շուրջ զքաղաքաւն. և ոչ ոք էր որ թաղէր գնուս: Եւ առ ի գերութիւն զօրդիսն Յուդայ և զամենայն Խորայեղի և տարան ի Բաբելոն: Եւ Երեմիաս ընկէց զհուր տաճարին ի ջրհորն, և զբանալին յարեգակն, և ասաց. Ասէք պահեցեք զօք զայդ հրամանաւ արարչին ձերոյ. և ինքն Երեմիայ գնաց զհետ գերեթոցն ի Բաբելոն: Եւ Բարուք ելեալ ի քաղաքէն մեծակական ողբովք, և բնակէր միայն ի գերեզմանն.

և հրեշտակ Տեառն երեւէր նմայ օր ըստ աւուրց, և մխիթարէր զնոսա հանապազ:

Եւ Արիմէլէք մինչդեռ բերէր զթուղն. ի ճանապարհին տօթացաւ ի խորշակէն, և նստաւ ընդ ծառով միւռոյ և հանգեաւ, զի յոյժ աշխատեալ էր. և եղ զգլուխն ի վերայ կող(ո)վին, և ննջեաց ի քուն զամս վաթսուն և ութ. և ոչ զարթեաւ: Եւ ապայ զարթուցեալ ասաց. Քաղցր և անուշ սակաւ ի քուն եղէ: Երաց զկողովն և ետես զթուղն դալար, զի դեռ եւս կաթէր զկաթն. և ասաց՝ թէ՛ գլուխս ծանրացեալ է, զի ոչ յագեցայ քնով. և թէ՛ այլ ննջեցից՝ վախճմ թէ՛ յամեցից ի քունն և դւտարանայ ինձ մարգարէն Երեմիայ, զի յուշացայց, (զի) յուղարկեաց զիս այսօր ի թղոյ վասն հիւանդեացն:

Եւ յարուցեալ առ զկողովն, և երթայր ի ճանապարհն և ոչ ճանաչէր զքաղաքն և ոչ զճանապարհն: Եւ ոչ զոք տեսանէր ի ծանօթիցն, զոր յերէկն և յեռանդն տեսանէր, և ասէր. Փառք Աստուծոյ, ուրեմն մոլորեալ եմ:

Եւ տեսեալ ալեւոր մի, և ասէ ցնայ. Ո՞ր է քաղաքս այս: Ասէ ալեւորն. Քաղաքս Երուսաղէմ է: Ասէ Արիմէլէք. Ո՞ր է մարգարէն և քահանայն Երեմիայ: Ասէ ալեւորն. Մոլիս եղբայր և յիմար ես դու, և կամ զմեզ յիմար համարիս: Ո՞ր է Երեմիայ՝ որ արդ հարցանես. նա գնաց ընդ գերեալ որդիս թագաւորին ի Բաբելոն:

Ասէ Արիմէլէք. Եթէ ոչ էիր ալեւոր՝ անարգէի զքեզ. զի այսօր առաքեալ ռես Երեմիաս ի թղոյ վասն հիւանդեաց, և արդ տես զթուղս որ դեռ դալար է և կաթէ զկաթն. և ես սակաւ մի ննջեցի ի ճանապարհս և քնով ոչ յագեցայ, այլ շտապով եկի. և հանեալ զթղոյն եցոյց նմայ:

Եւ ալեւորն տեսեալ զթուղն, ասաց. Որդեակ, դու այր արդար ես. վասն այսօրիկ ոչ կամեցաւ Աստուած տեսանել զքեզ զաւերումն քաղաքիս. այլ ընկէց ի վերայ քո քուն, և ծածկեաց զքեզ ընդ հովանեալ թեւոց իւրոց: Գիտացիր, որդեակ, որ վաթսունեւութ

ամ է, որ գերեցաւ քաղաքս. և դու տես, որդեակ, զի ահայ ձմեռն է և չէ ժամանակ թղոյ: Եւ ամբարձ Արիմեղէք զձայն իւր և ասաց. Օրհնեալ է Աստուած, որ տայ Հանգիստ արդարոց յամենայն ժամ. և հաւնեալ զթուզն ետ ալեւորին:

Եւ ազգմամբ Հրեշտակի Աստուծոյ գնաց առ Բարուք զպիրն, և գիրկս արկեալ միմեանց լացին. և սուայ նստեալ հարցանէին զիր(ե)արս: Եւ տեսեալ զթուզն Բարուք և ասաց. Օրհնեալ է Աստուած, որ սիրէ զերկիւղածս իւր և պահէ զնոսա: Եւ ասաց Բարուք. Ո՞րպէս կարացուք հասուցանել զայս զգրանչելիս առ Երեմիայ քահանայն:

Եւ մինչ նայ զայս ասէր, ահայ արծիւ մի եկն և նստաւ ի վերայ ծառոյն հանդէպ նոցա: Յայնժամ գրեաց Բարուք զգրանչելիսն, և այն թղթովն պաւեաց հնգետասան թուզ և կապեաց ի պարանոցն արծւին, և ասաց. Երթ և տար զայդ ի Բաբելոն առ Երեմիայ քահանայն Աստուծոյ, և դարձեալ եկ և բեր մեզ պատասխանի: Եւ թուցեալ արծիւն գնաց ի Բաբելոն և նստաւ ի վերայ ծառոյն՝ որ մերձ առ գեւրեզմանս էր:

Եւ ահայ Երեմիայ մարգարէն գայր բազում ժողովրդովք ի թաղել զմեռեալ մի յորդուցն Խորայեղի: Յայնժամ էջ արծիւն ի վերայ մեռելին, և եւհար թեւօքն զերեսս մեռելւոյն և առժամայն կենդանացաւ մեռեալն: Ընդ որ հիացեալ ժողովրդեանն եւ տուն փառս Աստուծոյ: Եւ տեսեալ զթուզթն ի պարանոցն արծւոյն և առեալ ընթերցան և զարմացան: Եւ գրեաց Երեմիայ պատասխանի առ Բարուքայ, և եցոյց զնեղութիւնս իւրեանց, զոր կրէին յանօրինացն ի Բաբելոն, և կապեաց ի պարանոց արծւոյն, որ թուցեալ եհաս առ Բարուք: Եւ առեալ ընթերցաւ Բարուք. և լացին յոյժ յորժամ լուան զնեղութիւնս ժողովրդեանն:

Եւ Երեմիաս առեալ զթուզն ետ հիւանդեաց, և առժամայն առողջացան:

Եւ ի նոյն աւուրսն եղեւ դարձ Երեմիայի և ժո-

շովորոցն գալ յԵրուսաղէմ: Եւ եկեալ ուրախութեամբ պատարագ մատուցանէին գոհութեամբ զաւուրս տասն: Եւ ի կատարումն պատարագացն՝ արօթեաց Երեմիայ առ Աստուած ա(յ)նքան՝ մինչ զի վերացան միտք իւր յերկինս, և ասաց. Սուրբ, սուրբ, սուրբ, Տէր զօրութեանց, ծառ կենդանի և լոյս ճշմարիտ, որ լուսաւորես զիս՝ ի գալս իմում առ քեզ: Եւ զայս ասացեալ անկաւ որպէս մեռեալ, և կարծեցին Բարուք և Արիմէէք եթէ մեռաւ:

Յայնժամ պատահեցին զհանդերձս իւրեանց և պատրաստեցան ժողովուրդքն ի թաղել զԵրեմիայ: Եւ ձայն եղեալ առ նոսա և ասէ. Մի թաղէք զկենդանիդ. և նոքա թոյլ ետուն զաւուրս երիս:

Եւ յետ երից աւուրց՝ երաց Երեմիայ զաչս իւր, և յարուցեալ կանգնեցաւ և ասաց բարձ(ր)աձայն. Ամենեքեան միարան տուք փառս Աստուծոյ և որդոյ նորա օծելոյն, որ զարթուցանէ զմեզ, զի նայ է կեանք մեռելոց: Եւ արդ, այլ եւս երեք հարիւր և եօթանասունեւհինգ ամ, և եկեսցէ ծառն կենաց յերկիր, և արասցէ զանպուղ ծառ(ս)ն պողարերս:

Եւ ընդ այն աւուրսն իջին շատք ի մնացորդացն ժողովրդեանն յԵգիպտոս. էջ ընդ նոսին և Երեմիայ մարգարէն, և բնակեցաւ ի Տափնաս: Եւ անդ մարգարէացաւ՝ եթէ եկեսցէ Տէր յերկնից յերկիր, և ընդդեացէ իւր ի մարդկանէ երկրտասան առաքեալս, որ աւետարանեն զնայ ի հեթանոսս: Իսկ յորժամ լուան ժողովուրդքն զբանս զայս բարկացան և ասեն. Այդ այն բանք են զոր ասաց Աստի, թէ Տեսի զԱստուած և զօրդի նորա: Եկաք ապանցուք զայս, և ոչ որպէս զնա, այլ քարեամբք քարկոծեսցուք զայս: Եւ տրամեցան Բարուք և Արիմէէք, զի դեռ եւս կամէին լսել ի նմանէ զծածկեալ խորհուրդն՝ զոր ետես և լային դառնապէս:

Եւ ասէ ցնոսա Երեմիայ. Մի լաք և մի տրամիք, զի ոչ կարեն սպանանել զիս՝ մինչեւ պատմեցից զամենայն. բերէք ինձ վէմ մի մեծ. և բերին, և ասէ Երեմիայ. Տէր Աստուած, նոր լոյս Խորայեղի. արայ

զվէմն զայս յիս նման, մինչեւ պատմեցից զամենայն
Բարութեայ և Արիմեւեբայ, զխորհուրդս զոր ծանու-
ցեր ինձ:

Եւ կամաւն Աստուծոյ եղեւ վէմն մարդ նմայ(ն) Երե-
միայի, և սկսան ժողովուրդն քարկոծել զվէմն, կար-
ծելով թէ Երեմիայ իցէ: Եւ Երեմիաս պատմեաց նո-
ցա զամենայն. և ապայ գնաց ի մէջ նոցա, և վէմն
աղաղակեաց մարդկային բարբառովն և ասէ. Ո՛վ յի-
մարք, ահայ Երեմիայ կայ ի միջի ձերում, զիս ընդէր
քարկոծէք. և դարձեալ եղեւ վէմն քար: Եւ ամբոխն
տեսեալ զԵրեմիայս, քարկոծեցին՝ զնա, և նայ ծունր
եղեալ կայր յաղօթս, և հա(յ)ցեր զթողութիւն քար-
կոծողաց իւրոց: Եւ այնու կատարեցաւ ի նոյն տեղ-
ւոյն և թաղեցաւ յաշակերտաց իւրոց՝ յԱրիմեւեբայ
և ի Բարութայ: Եւ կանգնեցին զվէմն զայն ի վերայ
զերեզմանին, ի վկայութիւն նախատակութեան մար-
գարէին, և գրեցին ի նմայ, թէ Այս է վէմն որ օգ-
նական եղեւ Երեմիայի և քարկոծեցաւ ընդ նմա:

Եւ յոյժ պատուեցին զնա և փառաւորեցին Եգիպ-
տացիքն, բարիս գտեալ ի նմանէ, և յԱստուծոյ ո-
ղորմութիւն ի ձեռն նորա. վասն զի մինչ կենդանի
էր սատակեաց զքարն ոստին աղօթիւնքն, և զկո-
կորդիոս գազանն ջրային, որ վնաս ինչ էին բնակչաց
աշխարհին:

Իսկ Աղէքսանդր արքայ մակեդոնացին, զխտացեալ
զքանչելիքն զայն, և տարեաւ զնշխարս մարգարէին
ի քաղաքն իւր յԱղէքսանդրիայ, և անդ եղ փառօք
և պատուով փառաւորապէս: Եւ զմինն ի կողից սուրբ
մարգարէին տնկեաց պատուով շուրջ զպարսպաւ քա-
ղաքին, և անդ եւս սատակեցան քարքն և կոկոր-
դիւսքն:

Սայ նշան ետ եգիպտացւոցն զչարժումն կոռց նո-
ցա և զանկումն և զխորտակումն ի ձեռն մանկան միոյ
ծնելոյ ի կոյսէն, փրկչին Իսրայելի:

1. Ի զբնագրին եղեալ էր իւրիւնքն, իւրիւնքն, զորս ուղղե-
ցաք:

Որոյ աղօթիւքն ուղորմի Քրիստոս Աստուած, ըստացողի գրեցս, տէր Յակոբ եպիսկոպոսին, և ծնողաց նորին, հօրն Աւգուլին և մօրն Ուլունին և եղբարցն և ամենայն ազգա(յ)նոց սոցին. ամէն:

Ի ՄԵԱՅՈՐԴԱՅ ԳՐՈՅ

Զ ՈՐ ԳՏԻ Ի ԳԻՐՍ ՀՈՌՈՄՈՅ*

Եւ եղեւ յորժամ գերեցան որդիքն Իսրայէլի ի ձեռս թագաւորին քաղղէացւոց, խօսեցաւ Աստուած ընդ Երեմիայ և ասէ. Երեմիա, ընտրեալդ իմ, արի ել ի քաղաքէս յայսմանէ դու և Բաբուլ, քանզի կորուսանեմ զքաղաքս վասն բազմութեան մեղաց բնակչաց դորա: Քանզի աղօթքդ ձեռ իրբու զսին հաստատեալ է ի մէջ դոցա, որպէս պարիսպ ամուր պատել զդոսա: Այժմ արիք ելէք յառաջ, մինչչեւ զօրք քաղղէացւոց պատեալ է զդովաւ:

Եւ խօսեցաւ Երեմիա այսպէս. Աշաչեմ զքեզ, Տէր, հրամայեալ ծառայի քում խօսել առաջի քո: Եւ ասէ Տէր. Խօսեաց, ընտրեալդ իմ Երեմիա:

Եւ խօսեցաւ Երեմիա և ասէ. Տէր ամենակալ, մատնէս զքաղաքս ընտրեալ ի ձեռս քաղղէացոցն, որ պարծի թագաւորն ի բազում զօրս իւր և ասացէ, եթէ յաղթեցի սուրբ քաղաքին Աստուծոյ: Մի, Տէր. այլ եթէ կամ է քո՝ ձեռօք քովք ապականեալ:

Եւ ասէ Տէր ցԵրեմիա. Որովհետեւ ընտրեալ իմ ես դու, արի ել ի քաղաքէս՝ դու և Բաբուլ, քանզի ապականեմ զդա վասն բազմութեան (մեղաց) բնակչաց դո-

* Այս երրորդ օրինակ առաւ յԱրարատ ամսաթերթէ, 1893, Մարտ:

րա. զի ոչ եթէ թագաւորն և ոչ եթէ զօրք իւր կարող են մտանել ի դա, եթէ ոչ ևս բանամ զդրունս դուրա: Ասի և գնա առ Բարուք և պատմեա՛ զբանս զայս. և ի վեցերորդ պահու գիշերոյս՝ ելէք ի վերայ պարսպի քաղաքիդ և ցուցանեմ ձեզ, եթէ ոչ ևս յառաջ ապականեմ քաղաքդ՝ ոչ որ կարէ մտանել ի դա: Եւ զայս ասաց Տէր, և գնաց յԵրեմիա(յ)է:

Եւ ընթացաւ Երեմիա և գնաց պատմեաց զայս Բարուքայ. և եկին ի տաճարն Աստուծոյ: Եւ պատմեաց զհանգերծս իւր Երեմիա և արկ մոխիր զգլխով իւրով:

Եւ ետես գնա Բարուք զի արկեալ էր մոխիր զգլխով իւրով և զհանգերծս իւր պատառեալ, գոչեաց ի ձայն մեծ և ասէ. Հայր Երեմիա, զի՞նչ լեալ է քո կամ զի՞նչ մեղս մեղուցեալ է ժողովուրդդ: Ասան զի սովորու թիւն էր նորա յորժամ մեղանէր ժողովուրդն՝ արկանել մոխիր զգլխով իւրով և աղօթս մատուցանել վասն ժողովրդեան, մինչեւ թողեալ լինէին մեղք նոցա: Ասէ ցնա. Պահեա՛ դու զհանգերծ քո և մի պատառ. այլ պատառեմք առանել զսիրտս մեր, և փոխանակ ջրոյ՝ արտասուք մեր իջցեն ըմբել ի մեզ. ոչ ըմբեմք ջրոյ, այլ արտասուօք մերօք լնումք զծարաւ մեր. քանզի ոչ է յողորմիլ Աստուած ժողովրդեան իւրում: Եւ ասէ Երեմիա. Աստուած մատնէ զքաղաքս ի ձեռս արքային բաբելացոց և գերէ զժողովուրդն ի Բաբելոն:

Եւ իրրեւ լուաւ զայս Բարուք, պատառեաց զհանգերծս իւր և ասէ. Հայր Երեմիա, մ՛ պատմեաց քեզ զայդ: Եւ ասէ Երեմիա. Մնա՛ սակաւ մի ընդ իս՝ մինչեւ ցվեց ժամ պահու գիշերոյս, և գիտաձիւր՝ զի սողոյգ է բանս այս:

Եւ կային ի միասին ի խորանին և լային, և էր հանգերծն նոցա պատառեալ: Եւ եղև ի պահու վեցերորդին, որպէս ասացեալ էր Տեառն Երեմիա(յ)ի, ելին ի միասին ի վերայ պարսպի քաղաքին՝ Երեմիա և Բարուք: Եւ ահա եղև ձայն իրրեւ սրնդի և ելին հրեշտակք յերկնից և ունէին զամբարք ի ձեռին իւ-

րեանց և յանկուցին ի վերայ պարսպի քաղաքին:

Իբրեւ տեսին զնոսա Երեմիա և Բարուք, լային և
ասէին. Այժմ ծանեաք զի ստոյգ է բանս: Եւ աղա-
շեաց Երեմիա զհրեշտակն և ասէ. Մի ապականեք
գրադաքս մինչեւ հարցանեմ զՏէր բանս: Եւ հրա-
մայեաց Տէր հրեշտակին և ասէ. Մի ապականեք գրա-
դաքս զայս, մինչեւ խօսեցի ընտրեալդ իմ Երեմիա:
Յայնժամ խօսեցաւ Երեմիա և ասէ. Աղաչեմ գրեզ
Տէր, հրամայեա ինձ խօսել առաջի քո: Եւ ասէ. Խօ-
սեաց ընտրեալդ իմ Երեմիա:

Եւ ասէ Երեմիա. Աւասիկ, Տէր, ծանեայ որ մատ-
նես գրադաքս ի ձեռս թշնամեաց իւրոց և տանեն
զժողովուրդ քո ի Բաբելոն, և զի՞նչ կամիս առնել
զոպսս սուրբ պատարագի քո: Ասէ ցնա Տէր. Ա՛ս
զնա և սուր ցերկիր, և ասա ցնա. Լուր երկիր ձայ-
նի արարչի քո վկայութեամբ ջրոյ, որ կնքեաց զեօթ
դարն, և զկնի այնորիկ առնու զգարդ քո. պաշեա
զոպսս պատարագի՝ մինչեւ ի գալուստ սիրելոյն:

Եւ խօսեցաւ Երեմիա և ասէ. Աղաչեմ գրեզ, Տէր,
ծան՝ զիս, եթէ զի՞նչ առնեմ զԱրդամեղեք եթեռպա-
ցի, զի բազում բարեգործութիւն արարեալ է ծառայի
քո Երեմիա(յ)ի, և նա եհան զիս ի գրոյ տղմոյն, և
ոչ կամիմ, եթէ տեսանիցէ նա զաւերումս քաղաքիս
և զապականութիւն սորա. այլ ողորմեցիս նմա, որ
ոչ արտմի: Եւ ասէ ցնա Տէր. Առաքեալ զնա յազա-
րակն Յազրիպա(յ)ի, և ի հովանի լերինն ես ծածկեմ
զնա, մինչեւ դարձուցանեմ զժողովուրդն ի քաղաքս:
Եւ ասէ Տէր ցԵրեմիա. Գնա դու զհեա ժողովրդեանն
ի Բաբելոն, կաց առ նոսա և աւետարանեա նոցա,
մինչեւ դարձուցանեմ զնոսա ի քաղաքս, և թո՛ղ ըզ-
Բարուք ասա՝ մինչեւ խօսեցայց ընդ դմա: Չայս ա-
սաց Տէր և վերացաւ յԵրեմիա(յ)է յերկինս:

Եւ Երեմիա և Բարուք մտին ի սրբութիւնն և առին
զոպսս սուրբ պատարագին և ետուն յերկիր, որպէս և
խօսեցեալ էր ընդ նոսա Տէր: Յայնժամ երկիր, եկու
զոպսս. և նստեալ երկաթինն լային ի միասին: Եւ
յորժամ եղեւ վաղիւն, առաքեաց Երեմիա առ Ար-

դամեւեք և ասէ . Առ զսակաւին և գնա՛ ի գեղն Յագ-
րիպա ընդ ճանապարհ լերինն և բեր սակաւ մի թուզ
հիւանդաց ժողովրդեանն, որք են ծաղկեալ, և ի վե-
րայ գլխոյ քո փառքն Տեառն : Եւ զայս ասացեալ
սուսքեաց զնա :

Եւ ի վաղիւն զօրքն քաղղէացոց պատեցին զքա-
ղաքն Երուսաղէմ, և վողեաց հրեշտակն և ասէ . Մը-
տէք ի քաղաքդ ամենայն զօրութեամբք քաղղէացոց,
աւաակի բացեալ են ձեզ դրունք . մտէք ժողովուրդք
բազումք և գերեցե՛ք զժողովուրդն : Եւ Երեմիա առ
զբանայիք տաճարին և ել արտաքոյ քաղաքին և ըն-
կէց առաջի արեգականն և ստորասուզեաց, և ասէ .
Քեզ ասեմ երկիր, առ զբանայիս տաճարին Աստու-
ծոյ և պահեա՛ զգա մինչեւ յօրն, յօրում քննէ զքեզ
Տէր վասն դորա : Եւ երթայր Երեմիա և լայր զհեա
ժողովրդեանն, զոր տանէր ի Բաբելոն թագաւորն
բաբելացոց :

Եւ Բաբուք արկ մոխիր զգլխով իւրով և լայր, և
հեծեծելով երթայր և ասէր . Վասն այսորիկ աղա-
կանեցաւ Եր ւսողէմ, վասն զմեզս սիրելոյ ժողովը-
դեանն : Բայց մի պարծեցցին անօրէնքն և ասացեն,
եթէ յաղթեցաք առնուլ զքաղաքն Աստուծոյ զօրօք
մերօք, բայց վասն մեղաց մերոց մատնեաց Աստուծ
ի ձեռս ձեր : Այլ Աստուած մեր զթայ ի մեզ և դար-
ձուցանէ զմեզ ի քաղաքս մեր, և դուք կեանա ոչ կրէք :
Երանելի են հարքն մեր Արբամա՛ և Սաակ և Յա-
կոր, որ ելին յերկրէս յայսմանէ և ոչ տեսին զաղա-
կանութիւն քաղաքիս : Զայս ասաց Բաբուք և ել ար-
տաքոյ քաղաքին լալով, և ասէ, եթէ վասն քո (Երու-
սաղէմ երի ?)՝ ի քէն : Եւ եկաց նստելով ի վերայ
գերեզմանի, և հրեշտակք զային և պատմէին նմա
զամենայն զոր ինչ Տէր հրամայէր նմա :

Եւ Արգամեւեք մինչդեռ գայր ունելով զթուզն,
տալ եղև ի վերայ(յ) նորա . և գնաց առ ծառով միով,

1. Աստ ծանօթս տոյ Արբամա, եթէ եղծեալ և զժուարնթեռնդի
են այս բառք ի գրչադրին իւրեանց :

զի ի հովանի նորա հանգիցէ սակաւ մի, և խոնարհեցուցեալ զգլուխն ընդ սակաւաւն՝ յորում էր թուզն, և ննջեաց: Եւ կաց անդ ի քուն ամս վաթսունեւկէց: Եւ զինի այսորիկ զարթեալ ի քնոյ անտի, և ասէ. Քաղցր ի քուն եղէ սակաւ մի և ծանրացեալ է գլուխ իմ՝ զի ոչ յագեցայ քնով: Եւ ետես զթուզն, զի կաթէր կաթնն և ասէ. Կամ իմ սակաւ մի ննջել, բայց երկն իմ, եթէ ննջեմ՝ և յամեմ զգնալն, և աշխատի ինձ Երեմիա հայրն իմ: Եւ եթէ ոչ երկարես այսր իրացս, ոչ յուզարկէր զիս. բայց յառնեմ երթամ յայս խորշակէս, և ոչ արգելու զիս խորշակ աւուրս և ոչ դատումնս:

Եւ յարուցեալ առ զսակաւին թզովն և եդ յուս իւր և եմուտ յԵրուսաղէմ. և ոչ ճանաչէր զնա և ոչ ըզտուն իւր և ոչ զտեղի իւր. այլ և ի յազգէ իւրոն ոչ զոք եզիրս: Եւ ասէ. Օրհնեալ է Տէր, մեծ զարմանք զայ ինձ այսօր. չէ այս քաղաքն, մուրեալ եմ, զլերինն ճանապարհուն եկի և եթէ՝ էի դեռ եւս քնով և ծանր գլուխ իմ, և չէի յազեալ քնով, վասն այսորիկ մուրեցայ ի ճանապարհէն և զիսմդ իշխեցից ասել առաջի Երեմիա(յ) թէ մուրեալ էի: Եւ ելեալ ի քաղաքէն, և սլուցեալ հայէր ընդգէմ քաղաքին՝ զի տեսցէ նշան ինչ, և ասէ. Այս ոչ է քաղաքն և ես մուրեալ եմ: Եւ կրկնեալ անդրէն եմուտ ի քաղաքն, և յուզէր յազգականաց իւրոց և ոչ զոք գտանէր: Եւ ասէ. Օրհնեալ է Աստուած, մեծ զարհուրումն զայ ինձ: Եւ ել արտաքոյ քաղաքին և ասէ. Նշանս քաղաքին է: Եւ կայր տրտում և ոչ զիտէր եթէ ընդ որ երթիցէ: Եւ եդ զսակաւին ի վայր, և ասէ. Նստեմ՝ աստ՝ մինչեւ վերանայ այս զարհուրումն յինէն:

Եւ մինչդեռ նստէր, ետես զոմն ծեր, զի դայր յազարակէ. և ասէ Աբդամեւէք. Քեզ ասեմ ծեր, որ է քաղաքս այս: Եւ ասէ ծերն. Երուսաղէմ: Եւ ասէ

1. Գուցէ մարթ էր ընթեռնուլ՝ ոչ եր կար յիս, և կամ լաւ եւս՝ ոչ էի կար եւս:

ցնա Արդամեղեք. Ո՛ւր է Երեմիա քահանայ այն, և Բարուք ընթերցողն և ամենայն ժողովուրդ քաղաքիս այսորիկ, զի ոչ գտի ոք ի նոցանէ: Եւ ասէ ծերն ցԱրդամեղեք. Չե՞ս դու ի քաղաքէս, որ այսօր յիշես զԵրեմիա և Հարցանես վասն նորա զկնի այսչափ տաւեաց: Երեմիա է ի Բարելուն զհետ ժողովրդեանն, զոր գերեաց Նարադոդոնոսոր Թագաւորն. արդ աս նոցա է և աւետարանէ նոցա և ուսուցանէ նոցա զքանն Աստուծոյ:

Յորժամ լսեաց զայս Արդամեղեք ի ծերոյն, ասէ. եթէ չէիր ծեր՝ և չէ պարտ անարգել զմարդ Աստուծոյ՝ մեծ ծաղր արարեալ էի զքեզ վասն այսր, զի ասացեր՝ եթէ Երեմիա զհետ ժողովրդեանն ի Բարելուն է. եթէ սաՀանք յերկնից անկանէր ի վերայ քաղաքիս, ոչ կարէր գնոսա ի գերութիւն տանել ի Բարելուն, և զիա՞րդ ասես դու, եթէ գերեցաւ ժողովուրդն ի Բարելուն: Քանզի պահ մի է զի առաքեաց զիս Հայրն Երեմիա յազարակն Ազրիպա վասն սաւկաւ մի թղոյ, զոր տանք հիւանդաց ժողովրդեանն. զոր գնացի, և ի բերելն՝ վասն խորշակին՝ նստայ առ ծառաշուքն, զի սակաւ մի հանգեայց, և խոնարհեցուցի զգլուխ իմ ի վերայ սակաւոյն, յոր թուզն էր: Եւ այսպէս կարծեմ, եթէ սակաւ մի եմ յամեալ, և դեռ եւս կաթն թղոյն իջանէր, զիարդ և որպէս ի քաղելն իմ: Եւ դու զիա՞րդ ասես, եթէ ժողովուրդն ի Բարելուն ի գերութեան է: Ա՛ռ և տես զթուղդ, զի դեռ եւս կաթամ(ք)ն կաթնն իջանէ. և եցոյց զսակաւին թղովն՝ ծերոյն:

Եւ ետես ծերն, որ դեռ եւս իջանէր կաթնն, և ասէ ծերն. Որդեակ, արդար մարդոց ուրեմն որդի եղեալ ես, և չկամեցաւ Աստուած որ տեսնէիր զաւերումն այսորիկ, և վասն այսորիկ երբը զայդ զարհուրումն ի վերայ քո: Ահաւասիկ վաթսուներեք ամ է, մինչ է ժողովուրդն ի գերութեան ի Բարելուն. և զիտա՞ որդեակ որ ստոյգ է այս՝ որ ասեմս քեզ: Պարծիր յազարակն և նայեա և տես՝ զի ոչ խոկ է ժամանակ թղոյ, և տես զթղենին, որ չեն նոցա ժամաւ

նակ պողոյ և զիտացես: Յայնժամ գոչեաց Արդամելէք ձայնիւ մեծաւ և ասէ. Օրհնեմք զքեզ Աստուած երկնի և երկրի, որ Հանգիստ ես որդոց արդարոց յամենայն տեղիս: Յայնժամ ասէ ցծերն. Ո՞ր ամիս է այս: Ասէ ծերն. Նիսան, որ է առաջին: Եւ ան ի թեղոյն և ետ ծերոյն, և ասէ ցնա. Աստուած լուսաւորեսցէ զքեզ ի վերինն Երուսաղէմ:

Եւ զկնի այսորիկ ել Արդամելէք յարտաքս քաղաքին և աղօթս մատուցանէր առ Տէր: Եւ եկն հրեշտակ Տեառն և բռնն հէար զաջոյ ձեռանէ նորա և եզ յայն տեղին՝ ուր Բարուք նստէր ի վերայ գերեզմանին: Եւ յորժամ տեսին զմիմեանս, լացին ի միասին և Համբուրեցին զմիմեանս: Եւ նայեցեալ Բարուք աչօք իւրովք և տեսեալ զթուղն ծաղկեալ ի սակառին Արիմելէքի, և Համբարձեալ զաչս իւր յերկինս՝ ասէ. Գու ես Աստուած, որ Հնորհես և Հատուցանես վարձս սիրելեաց քոց. պատրաստ լիւր սիրտիմ և ցնծաւ և ուրախ լիւր ի տեղումք քո և ասա մարմնական տան քո, եթէ դարձաւ տրամութիւն քո յուրախութիւն ի զալ հզօրին և առնուլ ի բնակութենէ քումմէ. զի ոչ ելեալ՝ առ քեզ մեղք: Եւ ի բնակութենէ քումմէ և կուտական Հաւատից քոց, և Հաւատաւ և կեցցես: Եւ նայեալ ի սակառիս յայս թղոյ. ահաւաղիկ վաթսուենեւկեց ամ է կացեալ և ոչ թարչամեալ և ոչ ներսեալ, այլ կաթն իջանէ ի սմանէ. այսպէս լինի մարմին քո, եթէ առնես զհրամանս հրեշտակին արդարութեան, որ պահեաց զսակառի թղոյս և դարձեալ պահեաց զքեզ զօրութեամբ իւրով:

Եւ ասէ ցնա Արդամելէք. Արեք կացցուք յաղօթս, որ ծանուցանէ մեզ Տէր, թէ որպէս առնեմք ազգ զաւետիսս զայս ի Բարեւոն առ Երեմիա, թէ որպէս ծածկեաց զքեզ Տէր և զիս ի ճանապարհին: Եւ յաղօթս կացին Բարուք և Արդամելէք և ասեն. Զօրութիւն իմ, Տէր Աստուած, ընտրեալ լոյս որ ելանէ ի բերանոյ քումմէ. աղաչեմք և խնդրեմք ի բարեբարութեան:

1. Գուցէ ուղիղ եւս իցէ ընթեռնուլ՝ ի վաւ:

Թեմէդ քումմէ և ի մեծ անուանե քումմէ, զոր ոչ
 ոք կարէ գիտել. լուր ձայնից մերոց և տուր խմաս-
 տութիւն սրտից մերոց, եթէ որպէս առնեմք և կամ
 որպէս առաքեմք ի Բարեւոյն յԵրեմիա զաւետիսս
 զայս:

Եւ մինչդեռ կայր Բարութ յաղօթս և ստէր զամե-
 նայն բանս զայս, խորհրդակիցն լուսոյ Հոգաց՝ Թէ՛ որ-
 պէ՛՞ս կամ զխորդ առաքեն յԵրեմիա: Եւ ստէ ցնո-
 սա. Գայ առ ձեզ ի պահ լուսանալոյն արծուի մի.
 զնա գտանէք և տանի զաւետիսդ զայդ յԵրեմիա: Եւ
 դրէ թուղթ և ասացէք որդւոցն Խորայելի, եթէ օ-
 տարբ, որ ի ձեզ են, բաժանեցէք ի ձէնձ, զի զկնի
 յիսուհեւհինգ աւուր արկանեմ զձեզ ի քաղաքս ձեր,
 ստէ Տէր, և որ ոչ բաժանին ի բարեւայոցն, ոչ մտա-
 նէ ի քաղաքս: Եւ պատուիրէ նոցա, որ ոչ խառնա-
 կին ընդ բարեւայոցն, ստէ Տէր: Եւ զայս ասաց Հրեշ-
 տակն ցԲարութ, և գնաց ի նմանէ:

Եւ առաքեաց ի սփիւռս Հեթանոսաց և ետ բերել
 թուղթ և գրեաց զայս Բարութ ծառայն Աստուծոյ առ
 Երեմիա, որ ի գերութիւն գնաց ի Բարեւոյն. Կամօք
 Տեառն ուրախ լեր և ցնծա՛, զի Աստուած ոչ բաժա-
 նեաց զմեզ ի յիմաստնոց մերոց. տրամեալ էաք վասն
 քաղաքին, որ աւերեալ և անարգեալ էր, վասն այ-
 սորիկ գթացաւ Տէր ի մեզ և յարտասուս մեր, և յի-
 շեաց զուխտ իւր՝ որ ընդ Հաբսն մեր եղեալ էր,
 ընդ Աբրահամու և ՍաՀակայ և Յակովբայ: Առա-
 քեաց յիս զՀրեշտակ իւր և պատմեաց ինձ զբանս
 զայս, զոր առաքեցի առ քեզ: Նա է Տէր Աստուած
 Խորայելի, այն որ եհան զմեզ յԵգիպտոսէ ի մեծ
 հրոյն, ստէ. Զի ոչ պահեցէք զարդարութիւնս իմ և
 բարձրացան սիրաք ձեր և խատերաս եղերութ ատա-
 ջի իմ, և բարկութեամբ և սրամտութեամբ մատնեցի
 զձեզ ի հուրն Բարեւոյն: Եթէ լսիցէք ձայնի իմում,
 ստէ Տէր, զոր խօսի բերան Երեմիա ծառայի իմոյ.
 որ լսէ, հանեմ զնա ի Բարեւոյնէ, և որ ոչն լսէ, օ-
 տարացուցանեմ զնա յԵրուսաղէմէ. և փորձեմ այս-

պէս ջրովն Յորդանանու զայնտիկ որ ոչ լսեն : Յայտ առնէ այս նշան մեծ կնքոյ :

Եւ յարեաւ Բարութ ի գերեզմանէն և եգիտ արծուի մի նստեալ արտաքոյ գերեզմանին : Պատասխանի ետ նմա արծիւն մարդոյ ձայնիւ և ասէ . Ուրախ լեր, Բարութ, հաստատիչ հաւատոյ : Ասէ ցնա Բարութ . Գու միայն ետ խօսող յամենայն թռչունս երկնից՝ յաչացդ պայծառութենէն երեւիս . ուստ ինձ, եթէ զինչ առնէիր աստ : Ասէ ցնա արծուին . Տէր առաքեաց զիս, զի զաւետիսդ տարայց ի Բարելոն : Ասէ ցնա Բարութ . Եւ կարեմ դու զաւետիսս զայս տանել ի Բարելոն առ Երեմիա : Ասէ ցնա արծուին . Վասն այգորիկ առաքեցայ :

Եւ առ Բարութ զթուղթն և հնգետասան թուղ ի սակառոյն Արդամեյեքի և կապեաց ի պարանոց արծուին : Եւ ասէ . Քեզ ասեմ, որ թագաւորդ ետ թըռչնոց, զնա խաղաղութեամբ և ողջ, և տար զաւետիսդ և դարձիր առ իս . և մի նմանիր ազգաւուն, որ առաքեցաւ ի Նոյէ և ոչ զարձաւ առ նա ի տապանն . այլ նմանեալ աղաւնոյն, որ երիցս անգամ աւետիս երեր արգարոյն . նոյնպէս և դու տար զբարի զաւետիսդ զայդ Երեմիայի և որ ի կապանա են ընդ նմա, և բարի լինիցի քեզ : Եւ տար զուրախութիւնդ զայդ ժողովրդեանն և ընտրելոցն Աստուծոյ . և եթէ պատեսցեն զքեւ ամենայն ազգք թռչնոց երկնից և կամիցին մարտնչել ընդ քեզ, մարտիր ընդ նոսա, Տէր տայ քեզ զօրութիւն, և մի խոտորիցիս յաջ կամ յաչեակ, այլ որպէս զնեա, զի զնայ ուղղորդ, այսպէս և դու զնա զօրութեամբն Աստուծոյ, և ընդ քեզ լինիցին փառքն Տեառն ի ճանապարհդ յոր զնաս :

Յայնժամ թռեաւ արծիւն, որ ունէր զթուղթն ի պարանոց իւր, և զնաց ի Բարելոն : Եւ զնաց և հանգեաւ ի վերայ սեան միոյ, որ կայր արտաքոյ քաղաքին յանապատն և լռեաց, մինչ զայր Երեմիա և անցանէր առ նա : Քանզի ոմանք ի ժողովրդենէն ելեալ էին արտաքոյ թաղել զմեռեալս իւրեանց, զոր խընդրեալ էր Երեմիայ ի թագաւորէն Նարուզոդոնտոս :

ն : Յայտ

գիտ ար-
տաստա-
ս . Ուրախ
նա Բա-
նա երկ-
տ ինձ,
ին . Տէր
արեւոն :
սս զայս
արծուին .

թուզ ի
նոց ար-
ս թընչ-
տիտդ և
տառքե-
նն . այլ
իս երեք
եւտիտդ
և բա-
յլդ ժո-
տատեա-
ամիցին
ըր տայ
ւհեակ ,
և գու-
նիցին
թն ի
հան-
աղա-
և ան-
ելեայ
խըն-
նոտ-

րայ՝ տեղի թաղելոյ զմեռեալս ժողովրդեան իւրոյ, և տուեալ էր թագաւորին : Եւ մինչդեռ երթային և լա- յին զկնի մեռելոյն, եկին ընդդէմ արծուոյն : Ասէ ձա- նիւ մեծաւ արծուին . Քեզ տեսմ Նրեմիա, ընտրեալդ Աստուծոյ, գնա և ժողովեա զժողովուրդդ քս և եկ այսր և ընթերցիր զթուղթս, զոր բերի քեզ ի Բա- րուբայ և յԱրգամեղեքայ :

Զայս իրբեւ լուաւ Նրեմիա, փառս ետ Աստուծոյ զնաց ժողովեաց զժողովուրդն և զկանայսն և ման կունան և եկն ուր էր արծուին : Եւ նստաւ արծիւն ի վերայ մեռելոյն և կենդանացաւ մեռեալն : Եւ այս եղեւ վասն այնր, զի հաւատասցին : Զարմացաւ ա- մենայն ժողովուրդն վասն նշանին որ եղեւ և տեսն . Կա է Աստուած Հարցն մերոց, որ յանապատի երե- լեցաւ ի ձեռն Մովսիսի և արդ երեւացաւ մեզ : Եւ տես արծուին . Քեզ տեսմ Նրեմիա, եկ լոյժ զթուղթս զայս և ընթերցիր յականջս ժողովրդեանդ : Եւ ար- ձակեաց զթուղթն և ընթերցաւ ժողովրդեանն, և լը- լաւ ամենայն ժողովուրդն և լացին : Եւ առին մոխիր և արկին ի վերայ գլխոց իւրեանց, և տեսն ց Նրեմիա . կեցո՞ւ զմեզ և պատմեա մեզ զիարդ կարեմք տանել, կամ զիարդ մտանել ի քաղաքն մեր :

Գրեաց Նրեմիա ի Բարուբ և յԱրգամեղեք առաջի ամենայն ժողովրդեանն զտրամութիւնն, զոր լեալ էր նոցա, թէ որպէս տուեալ էր գնոսա թագաւորին Բա- րուբացոց, կամ որպէս տեսանէր ամենայն դք զհայր իւր ի տանջանն, կամ որպէս տեսանէին զհարս իւ- րեանց և մխիթարէին . և հարքն տեսանէին զորդիս իւ- րեանց ի տանջանն և ծածկէին զերեսս իւրեանց . և Աստուած ծածկեաց զձեզ և ոչ տեսիք զտանջանն մեր : Եւ յիշէի և հեծէի և դառնայի ի տուն իմ և երկնէր սիրտ իմ : Եւ արդ աղաչեա ի տեղւոյդ յու- րում ես գու և Արգամեղեք՝ վասն ժողովրդեանս, որ լսելի լինին աղաչանք մեր առաջի Տեառն և ելանեմք աստի : Ասեմք ձեզ, և զայս ժամանակս՝ զոր տանեմք աստ՝ նեղեն զմեզ և տեսն, թէ օրհնեցէք զմեզ յօրհ- նութեանցն Սիոնի : Ասեմք մեք ցնոսա . Զիարդ զի-

սեմք օրհնել զօրհնութիւնս Տեառն յերկիր օտար :

Եւ զկնի այսորիկ կապեաց զթուղթն ի պարանոց արծուոյն Երեմիա և ասէ . Երթ ի խաղաղութիւն, հոգասցէ զմեզ և զձեզ Տէր : Եւ թաւ արծուին և եկն յԵրուսաղէմ և ետ զթուղթն ի Բարուք, և կարդաց և համբուրեաց զթուղթն, վասն որոյ լսեաց զարամութիւն ժողովրդեանն : Եւ ան Երեմիա զթուղթն¹ և ետ հիւանդաց ժողովրդեանն . և ուսուցանէր զնոսա ի բաց կալ ի միաբանութենէ ազգին Բաբելացոց :

Եւ եկն օր, յորում եհան Տէր զժողովուրդն ի Բաբելոնէ : Խօսեցաւ Աստուած ընդ Երեմիայի և ասէ . Արի դու և ժողովուրդն, եկէք ի Յորդանան և ասաց ժողովուրդն, թէ ո՞ր կամի թողուլ զգործս Բաբելացոց . և արքն, որ առեալ էին ի նոցանէ կանայս, և կանայքն, որ առեալ էին ի նոցանէ արս, և լսեն քեզ և անցանեն ընդ Յորդանան՝ տար զնոսա յԵրուսաղէմ . և որ ոչ լսեն քեզ և ոչ անցանեն ընդ Յորդանան, մի տանիր զնոսա : Եւ Երեմիա խօսեցաւ զբանս ընդ ժողովրդեան . և յարեան եկին ի Յորդանան անցանել : Եւ ասէր Երեմիա զբանն Տեառն ընդ նոսա : Եւ ոմանք ի նոցանէ, որ առեալ էին զկանայսն, ոչ կամեցան լսել Երեմիայի, այլ ասեն ցնա . Ոչ թողումք զկանայս մեր յաւիտեան, այլ դառնամք ընդ նոսա ի Բաբելոն : Եւ անցին ընդ Յորդանան և եկին յԵրուսաղէմ :

Եւ կաց Երեմիա և Բարուք և Աբդամեկք ի մէջ նոցա և ասէ, թէ՝ Ամենայն մարդ, որ հաղորդակից լեալ իցէ Բաբելացոցն, ոչ մտանէ ի քաղաքս : Եւ ասեն ոմանք ի ժողովրդենէ անտի . Եկանք որ դառնամք ի տեղի մեր ի Բաբելոն, և գնացին : Եւ ընդ դառնալն նոցա ի Բաբելոն, ելին Բաբելացիքն ընդդէմ նոցա և ասեն . Ոչ մտանէք ի Բաբելոն ի քաղաքս մեր . քանզի ատեցիք զմեզ և զաղտութեամբ ելիք ի մէնջ, վասն այդ ոչ բնակիք ընդ մեզ : Երգումն երգուեալ է մեր իրերաց յանուն աստուածոց մերոց՝ ոչ

1 . Անշուշտ վրիպակաւ եղեալ՝ փոխանակ զլսալուն :

զձեզ և ոչ զգաւակ ձեր թողումք ի քաղաքս մեր, քան զի գաղտապէս ելիք ի մէնջ: Յայնժամ դարձան և եկին ի տեղի մի յանապատ, հեռի յԵրուսաղէմէ, շինեցին իւրեանց քաղաք և անուանեցին զանուն նորա Սամարիա: Եւ առաքեաց առ նոսա Երեմիա և ասէ. Զգնացարուք, զի գալոց է հրեշտակն արդարութեան և արկանէ զձեզ ի տեղին ձեր բարձր. և ոչ լսեցին նմա:

Կայր Երեմիա և մատուցանէր զպատարագս ժողովրդեանն զինն օր. և եղեւ ի տասներորդում աւուրն և մատոյց Երեմիա միայն պատարագ և աղօթս: Եւ մինչդեռ մատուցանէր՝ համբարձաւ ասելով. Սուրբ, սուրբ, խոնկս ի ծառոց կենդանի, լոյս ճմարիտ, որ լուսաւորեցեր զիս, մինչեւ համբառնամ առ քեզ. վասն ողորմութեան քո՝ աղաչեմ զքեզ, վասն քաղցրաբարատ սուրբ սրովբէիցն և կարգամ առ Միքայէլ հրեշտակապետն արդարութեան, մինչեւ արկանէ զիս ի տեղի արդարոցն: Աղաչեմ զքեզ, Տէր արդարութեան, ամենակալ ամենայն արարածոց, որ անեղզ ես և անխմանալի, որ ամենայն դատատան առ քեզ ծածուկ է, և յառաջ քան զամենեւեան եղեալ էիր:

Զայս տապ Երեմիա մինչդեռ կանգնեալ էր ի խորանին ընդ Բարուքայ և ընդ Աբիմէլեքի: Եւ նոքա լային և գոչէին մեծաձայն և ասէին. Հայրն Երեմիա, քահանայ, այրն Աստուծոյ, եթող զմեզ և զնաց: Լսեցին ամենայն ժողովուրդքն զլալն նոցա և զիմեցին ի նոսա ամենեքեան, և տեսին զԵրեմիա՝ զի անկեալ զնէր իրրեւ զմեռեալ: Եւ պատահեցին զհանդերձն իւրեանց և արկին մոխիր զգլխով իւրեանց և լացին լաց դառնապէս: Եւ զկնի այսորիկ պատրաստեցան առ ի թողել զնա: Եւ մինչդեռ անկեալ կայր իրրեւ զմի ի մեռելոց, ի մօտ եկին Բարուք և Աբիմէլեք, և ահա եկն ձայն և ասէ. Մի թաղէք, զի դեռ կենդանի է և հոգի ի մարմինդ իւր քահանայ: Եւ լսեցին և ոչ թաղեցին զնա, այլ կային շուրջ ըզ-

մարմնով նորա զերիս աւուրս և մնային թէ յորում աւուր յառնէ :

Եւ զկնի երեք աւուր դարձաւ ոգի նորա ի մարմին իւր, և արձակեաց ձայն մեծ ի մէջ ամենեցուն և ասէ. Փառս տուք Աստուծոյ և որդոյ նորա, որ յարոյց զիս Յիսուսի Քրիստոսի. որ է լոյս յաւիտենական, ամենեցուն անանց ճրագն, կնիք հաւատոյ. և զկնի այսր ամաց, այլ եւս երեքհարիւր եօթանասուն և հինգ ամ և դայ երկիր՝ որ է ծառ կենաց բուսեալ ի մէջ զբախտին և առնէ զամենայն ծառ անպտուղ պտղաբեր, աճին և ծաղկին. և ծաղկեալքն՝ որ ամբարձեալ էին, ասեն՝ եթէ տուաք զծայրս մեր մինչեւ յամբս. չորացուցանէ զնոսա, իւրեանց բարձրացեալ ոստաքն՝ խոնարհեցուցանէ զոսա, ծառն հաստատուն, և զորդանն՝ որպէս սար սպիտակացուցանէ, և զձիւնն թխացուցանէ, և զբաղցր ջուրսն՝ աղ խառնէ մեծ լուսաւորութեամբն Աստուծոյ : Օրհնէ զկղզիս և առնէ զնոսա պտղաբերս բանիւ բերանոյ Աստուծոյ Օծելոյն, որ նա ինքն մտանէ և ելանէ ընդ իւր երկոտասան առաքեալսն, որ աւետարանեն ընդ ամենայն հեթանոսս, զոր՝ տեսեալ և կազմեալ ի հօրէ իւրմէ՝ գայ ի լեառն ձիթենեաց և յագեցուցանէ զբաղցեալ անձինս :

Զայս մինչդեռ ասէր Երեմիա վասն Քրիստոսի. թէ գայցէ յաշխարհս, բարկացան ամենայն ժողովուրդքն և ասեն. Այս այն բանք են, զոր ասաց Եսայի, որդի Ամովսայ, եթէ՝ Տեսի զԱստուած և զորդի նորա. եկալք ոչ սպանանեմք զսա մահուամբ նորա, (այլ) քարկոծ առնեմք զսա : Եւ տրամեցան Բաբուք և Աբգամէլեք, զի կամէին լսել զխորհուրդս, զոր տեսեալ էր Երեմիա :

Յայնժամ ասէ Երեմիա ցԱբգամէլեք և ցԲաբուք. Լսեցէք, մի լայք, զի ոչ մեռանիմ, այլ զոր տեսանեմ՝ պատմեմ ձեզ. և ասէ. Բերէք այսր քար մի և կանդնեցէք : Եւ ասէ. Լոյս յաւիտենական, հրամայեալ քարիս այսմ լինել նման պատկերի իմում, մինչ զոր տե-

սեալ եմ զխորհուրդն պատմեմ Բարուքայ և Աբգա-
մեղեքայ:

Յայնժամ քարն հրամանաւն Աստուծոյ առ զկեր-
պարանս Երեմիայի, և նոքա քարկոծ առնէին կարծե-
լով Երեմիա է: Եւ Երեմիա աւարտեաց զխորհուրդն,
զոր տեսեալ էր, Բարուքայ և Աբգամեղեքայ: Եւ զկնի
այտորիկ եկաց ի մէջ ժողովրդեանն՝ կամէր կատարել
զկամն նոցա: Յայնժամ գոչեաց քարն և ասէ. Ո՛վ
մորոք, որդիք Իսրայելի, զիս քարկոծ առնէք և հա-
մարէք եթէ Երեմիա եմ. ահա՛ Երեմիա կանգնեալ
կայ ի միջի ձերում: Եւ յորժամ տեսին զնա, ըն-
թացան ի վերայ նորա բազում քարիւ, և կատարե-
ցաւ կամքն նոցա: Եւ եկին Բարուք և Աբգամեղեք
և թաղեցին զնա, և առին դքարն և եղին ի վերայ
զերեզմանին և գրեցին ի վերայ. Սա է օրինակն
Երեմիայի:

Եւ զայլ խօսքն Երեմիայի և զզօրութիւն մնացոր-
դաց բանիս՝ չէ գրեալ ի թղթի Բարուքայ: Քրիստո-
սի փառք յաւիտեանս. ամէն:

